

BISNOTA AAN DE VLAAMSE REGERING**Betreft: - Bepalen totaalbedrag Vlaams trekkingsrecht 2020-2025****- Afstemming tussen de verschillende participatie-instrumenten
voor mensen in armoede****1. INHOUDELIJK****1.1. Situering**

Het cultuur- en vrijetijdsaanbod toegankelijk maken voor de maatschappelijk kwetsbaarste groepen is al jaren een prioriteit in het Vlaamse cultuurbeleid. Als minister heb ik hiertoe een aantal hefboomen in handen.

1.1.1. Bestaande instrumenten**1.1.1.1. Lokaal netwerk**

Binnen de klijtlijnen van het (flankerend) **Participatiedecreet** van 18 januari 2008 worden sinds 2009 lokale besturen ondersteund om een **lokaal netwerk** op te starten. Een lokaal netwerk heeft de opdracht om de participatiedrempels voor personen in armoede op het vlak van cultuur, jeugdwerk en sport weg te nemen. Het Participatiedecreet zet hierbij in op een sterke lokale regie met een volwaardige betrokkenheid van verenigingen van personen in armoede. Een lokaal netwerk moet minimaal uit drie partners bestaan: de gemeentelijke vrijetijdsdienst(en) (de cultuur-, jeugd- en sportdienst) van de gemeente, het OCMW, en de verenigingen van personen in armoede die actief zijn in de gemeente. Dit lokaal netwerk maakt een afsprakennota vrijetijdsparticipatie op die loopt vanaf het tweede jaar van de gemeentelijke legislatuur tot en met het eerste jaar van de daaropvolgende legislatuur. Om het Vlaamse trekkingsrecht te ontvangen moet de gemeente aantonen dat ze zelf het dubbele van het Vlaamse trekkingsrecht inbrengt (cofinanciering).

1.1.1.2. Fonds Vrijetijdsparticipatie

Mensen in armoede die in een gemeente wonen waar geen lokaal netwerk actief is, kunnen beroep doen op een financiële tussenkomst van het **Fonds Vrijetijdsparticipatie** (beheerd door Demos vzw) voor het lokaal en het bovenlokaal aanbod. Dit steeds via een lokale sociale organisatie. Mensen in armoede die wonen in een gemeente met een lokaal netwerk kunnen ook een beroep doen op het Fonds voor het bovenlokaal aanbod. Het Fonds onderhandelt dit bovenlokale aanbod met grote actoren uit de vrijetijdsindustrie (vb. Studio 100, Night of the Proms, Xtreme Xperience), en maakt afspraken met andere bovenlokale spelers (vb. BOZAR).

1.1.1.3. UiTPAS

Sinds 2014 kunnen steden en gemeenten ook met een **UiTPAS** aan de slag (begeleid door publiek vzw). UiTPAS is een spaar- en voordelenprogramma dat vrijetijdsparticipatie wil stimuleren. Dat

gebeurt via een puntenspaarsysteem; punten die ingeruild kunnen worden voor voordelen om zo nieuw en ander aanbod te laten proeven. Mensen in armoede krijgen bovenop de spaar- en ruilkansen een structurele korting op het vrijetijdsaanbod dat het UiTPAS-label draagt.

1.1.1.4. Steunpunt Vakantieparticipatie

Ook vanuit Toerisme Vlaanderen wordt (vrijetijds)participatie van mensen in armoede mogelijk gemaakt. Bij het **Steunpunt Vakantieparticipatie** kunnen mensen met een laag inkomen terecht voor betaalbare vakanties en daguitstappen, alleen of in groep. Het aanbod is bedoeld voor alle mensen die omwille van financiële beperkingen niet op vakantie of daguitstap kunnen gaan. In een **Rap op Stap kantoor** -een laagdrempelig reisbemiddelingskantoor- kunnen mensen met een beperkt budget terecht om het kortingsaanbod van het Steunpunt Vakantieparticipatie van Toerisme Vlaanderen te boeken en de juiste begeleiding te krijgen. Op dit moment zijn er al 26 Rap op Stap kantoren in Vlaanderen en dat aantal zal nog verder toenemen.

1.1.2. Nood aan afstemming

De procedures die zowel de gebruikers als de aanbodverstrekkers moeten doorlopen, zijn verschillend en complex. Dit leidt tot een erg versnipperde communicatie. Om recht te hebben op de korting, moeten mensen in armoede zich tot drie keer toe laten registreren (binnen het lokaal netwerk, voor de lidorganisatie en het Steunpunt Vakantieparticipatie).

Daarom heb ik in mijn beleidsnota opgenomen (SD6 – OD1): *“De flankerende maatregelen inzake participatie (cultuur, jeugd en sport) dienen te worden geactualiseerd en op mekaar afgestemd zonder ongewenste overlap én met wederzijds versterkende effecten. De drie voornaamste Vlaamse hefboomen met betrekking tot vrijetijdsparticipatie voor maatschappelijk kwetsbare groepen, namelijk de lokale netwerken vrijetijdsparticipatie, het Fonds voor Vrijetijdsparticipatie en de UiTPAS, kunnen mits afstemming een meer sluitend kader vormen met meer resultaat tot gevolg”.*

Deze actie werd eveneens ingeschreven in het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding 2015-2019.

Het resultaat van deze afstemmingsoefening vindt zijn neerslag in voorliggende nota onder punt 1.3..

1.2. Bepalen nieuw totaalbedrag Vlaams trekkingsrecht 2020-2025

Tot en met de wijziging van het Participatiedecreet van 21 maart 2014 werd voor de lokale netwerken een jaarlijkse subsidie door de Vlaamse Regering voorzien (cf. artikel 22, § 3). Na de wijziging bepaalt het decreet dat de Vlaamse Regering tijdens het laatste jaar van de legislatuur van de gemeenten zelf het totale bedrag van de trekkingsrechten voor zes jaar vastlegt. Voor de vastlegging van het subsidiebedrag per gemeente wordt uitgegaan van de volgende decretale verdeelsleutel:

- vijftig percent op basis van het aantal rechthebbenden op een verhoogde verzekerings-tegemoetkoming als vermeld in artikel 37, § 1 en § 19, van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorgingen en uitkeringen gecoördineerd op 14 juli 1994, op 1 januari van het jaar dat voorafgaat aan de vaststelling van de trekkingsrechten;
- vijftig percent op basis van het aantal gerechtigden op maatschappelijke integratie als vermeld in de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie, op 1 januari van het jaar dat voorafgaat aan de vaststelling van de trekkingsrechten.

Voor het verkrijgen van dit trekkingsrecht wordt aan de lokale besturen gevraagd een lokaal netwerk op te richten en te voorzien in cofinanciering van het dubbele van het Vlaams trekkingsrecht. De federale middelen van het jaarlijkse Koninklijk Besluit houdende maatregelen

ter bevordering van de maatschappelijke participatie en de culturele en sportieve ontplooiing van de gebruikers van de dienstverlening van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn kunnen hiervoor worden benut.

Voor de periode 2020-2025 wordt het totaalbedrag van het trekkingsrecht beschikbaar gesteld door de Vlaamse Gemeenschap na IKW op 20.06.2018 behouden op het niveau van de periode 2014-2019, namelijk 1.650.0000 euro. Voor de VGC wordt decretaal 6% van het Vlaamse trekkingsrecht voorbehouden. Voor een overzicht van de verdeling van het totaalbedrag van het Vlaamse trekkingsrecht 2020-2025 per gemeente en de VGC verwijs ik u naar bijlage 1.

Momenteel beschikken 127 gemeenten over een lokaal netwerk.

Ik wil zoveel mogelijk gemeenten aanzetten om tegen 2020 een lokaal netwerk op te richten om op die manier een duurzaam sociaal vrijetijdsbeleid te voeren. Hiervoor gaat Demos in 2018 en 2019 alvast extra inzetten op 108 gemeenten zonder lokaal netwerk waar een van de lidorganisaties van het Fonds vrijetijdsparticipatie (Welzijnsschakels vzw, Netwerk tegen armoede, Samenlevingsopbouw Vlaanderen en Federatiecentra basiseducatie) aanwezig is en die hoge kinderarmoedecijfers hebben. Voor deze extra stimulans heb ik voor 2018 en 2019 € 130.000 voorzien voor Demos vzw.

1.3. Afstemming tussen de verschillende participatie-instrumenten voor mensen in armoede

Gevolggevend aan de aanbevelingen vanuit het verticaal armoedeoverleg en na overleg met de betrokken stakeholders (Demos vzw, Fonds Vrijetijdsparticipatie, publiq vzw en het Steunpunt Vakantieparticipatie) heb ik een voorstel om de verschillende participatie-instrumenten gefaseerd op elkaar af te stemmen met als doel de drempel voor de financieel meest kwetsbaren te verlagen en de dienstverlening naar mensen in armoede, de aanbodverstrekkers en de lidorganisaties te verhogen. Deze participatie-instrumenten werken op twee niveaus: lokaal en bovenlokaal.

1.3.1. Lokale participatie

Een lokaal netwerk biedt de beste garantie op een lokaal **duurzaam sociaal vrijetijdsbeleid**. Niet alleen door het verplicht betrekken van een sociale organisatie en de verplichte cofinanciering, maar ook door het ontwikkelen van een lange termijnvisie op vrijetijdsparticipatie van mensen in armoede over de gemeentelijke legislatuur heen.

Een lokaal netwerk is noodzakelijk om de keuze voor en de implementatie van de UiTPAS te faciliteren en te verankeren. Het veronderstelt immers een geïntegreerd participatiebeleid met specifieke aandacht voor mensen in armoede, net als een afgestemd en geïntegreerd vrijetijdsbeleid waarin zowel de vrijetijdssector als de welzijnssector vertegenwoordigd zijn.

Omwille van de stimulering van een geïntegreerd lokaal vrijetijdsparticipatiebeleid en in functie van een duurzame uitrol van UiTPAS in Vlaanderen wil ik zoveel mogelijk gemeenten stimuleren om een lokaal netwerk op te starten. Dus kies ik ervoor om in Vlaanderen geen tussenkomsten van het Fonds Vrijetijdsparticipatie voor **lokale participatie** van mensen in armoede in gemeenten zonder lokaal netwerk meer te voorzien vanaf 2020. De middelen van het Fonds Vrijetijdsparticipatie zullen vanaf 2020 dus integraal gaan naar tussenkomsten voor bovenlokale participatie voor mensen in armoede.

Ik heb Demos vzw expliciet de bijkomende opdracht gegeven om de komende twee jaar lokale besturen die momenteel nog geen lokaal netwerk hebben, te stimuleren en begeleiden in de

opstart ervan voor de periode 2020-2025. De Vlaamse Vereniging voor Steden en Gemeenten (VVSG) zal vanuit haar rol mee ondersteunen in de communicatie naar lokale besturen.

1.3.2. Bovenlokale participatie

Om **bovenlokale participatie** voor alle mensen in armoede in Vlaanderen mogelijk te maken, ongeacht of er een lokaal netwerk en/of een lokale UiTPAS wordt aangeboden, heb ik beslist een bovenlokale UiTPAS te ontwikkelen. Zo zullen mensen in armoede, wonende in gemeenten die niet beschikken over een lokaal netwerk blijvend kunnen participeren via deze automatisch toegekende bovenlokale UiTPAS aan het bovenlokaal aanbod. In deze categorie van gemeenten stellen we vast dat er tot nu toe weinig of niet wordt geparticipeerd aan lokaal aanbod.

Een **bovenlokale UiTPAS** biedt elke persoon in armoede, die in Vlaanderen of Brussel woont, de kans om aan het uitgebreide bovenlokale aanbod te participeren. Mensen in armoede kunnen met de bovenlokale UiTPAS rechtstreeks aan de balie terecht voor een korting. Demos vzw en publiek vzw ontwerpen samen een '**one-stop-shop**' (werktitel) die al het bovenlokale aanbod verzamelt, zowel van het Fonds Vrijetijdsparticipatie, het Steunpunt Vakantieparticipatie als dat van UiTPAS-gemeenten en/of -regio's die hun aanbod willen openstellen. Via het nieuwe platform kunnen zowel mensen in armoede zelf als lidorganisaties het bovenlokale vrijetijdsaanbod, waar ze dus rechtstreeks aan kunnen deelnemen tegen een korting, raadplegen.

De bovenlokale pas bundelt m.a.w. op een toegankelijke manier al het bovenlokale cultuur-, jeugd-, sport- en het toerisme aanbod voor mensen in armoede en werkt administratieve drempels weg, waardoor de zelfbeschikking stijgt. Daarnaast verhoogt het de efficiëntie van de werking van het Fonds Vrijetijdsparticipatie, waardoor er meer budget rechtstreeks naar tussenkomsten kan gaan in plaats van naar administratieve afhandeling. Ook voor de vrijetijdsaanbieders net als de lidorganisaties is het een administratieve vereenvoudiging, waardoor er meer ruimte vrijkomt voor toeleiding. Via een groepspas kunnen lidorganisaties ook makkelijk met mensen in armoede op uitstap. De UiTPAS is bovendien gekoppeld aan de Kruispuntbank, waardoor het mogelijk is om rechtstreeks aan de balie het kansentarief automatisch toe te kennen en/of te verlengen.

De uitbouw van de bovenlokale werking van het Fonds wordt op deze manier nauw verbonden met de verdere uitrol van de lokale netwerken en de UiTPAS.

Voor de realisaties van dit online platform heb ik € 50.000 voorzien voor publiek vzw bij de begrotingscontrole van 2018.

2. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE BEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

Het bedrag € 1.650.000 stond tot 2014 ingeschreven in het participatiedecreet (cf. artikel 22, § 3). Nu is het de eerste keer dat de Vlaamse Regering het totaalbedrag van het Vlaams trekkingsrecht bepaalt voor de volgende periode 2020-2025.

Het totaalbedrag van het jaarlijkse Vlaamse trekkingsrecht voor de Vlaamse gemeenten en de Vlaamse Gemeenschapscommissie is ingeschreven op de begroting onder entiteit HBO, programma HD, begrotingsartikel HBO-1HDI2AE-WT, basisallocatie 1HD13000-4322. Deze basisallocatie bevat eveneens de kredieten voor de gevangenisbibliotheken (artikel 18 van het Participatiedecreet van 18 januari 2008). In de begroting 2018 is een bedrag van € 1.528.000 ingeschreven. Dit bedrag is bepaald door de actuele situatie, namelijk de toewijzing van trekkingsrecht aan lokale besturen met een lokaal netwerk en een goedgekeurde nota vrijetijdsparticipatie.

Voor de eerste fase van de bovenlokale UiTPAS heb ik voor het kalenderjaar 2018 50.000 euro bijkredieten bekomen .

Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën is uitgebracht op 5 juni 2018.

Het begrotingsakkoord werd verleend op 15 juni 2018.

3. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE LOKALE BESTUREN

Het Vlaamse trekkingsrecht van de lokale besturen zal voor de periode 2020-2025 berekend worden op basis van vijftig percent van het aantal rechthebbenden op een verhoogde verzekerings- tegemoetkoming en op basis van vijftig percent van het aantal gerechtigden op maatschappelijke integratie, vastgesteld op 1 januari van het jaar dat voorafgaat aan de vaststelling van de trekkingsrechten. (cfr. 1.2.).

4. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

Nvt

5. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

Nvt

6. VOORSTEL VAN BESLISSING

Mits voldaan wordt aan de voorwaarden, geformuleerd in het akkoord van 15 juni 2018 van de Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting, hecht de Vlaamse Regering haar goedkeuring aan:

1. een totaal jaarlijks Vlaams trekkingsrecht van 1.650.000,00 euro voor de periode van 2020 tot en met 2025 en aan de verdeling ervan per gemeente en de VGC, zoals opgenomen in bijlage 1 bij bovengenoemde nota;
2. de voorgestelde beslissingen in het kader van de afstemming tussen de diverse armoede-instrumenten:
 - vanaf 2020 worden er geen tussenkomsten van het Fonds Vrijetijdsparticipatie meer voorzien voor lokale participatie van mensen in armoede in gemeenten zonder lokaal netwerk,
 - er wordt een bovenlokale UiTPAS ontwikkeld voor alle mensen in armoede opdat elke persoon in armoede de kans krijgt om aan het bovenlokaal aanbod jeugd, cultuur, sport en toerisme te participeren.

De Vlaamse minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel

Sven GATZ

Bijlagen:

- Bijlage 1: verdeling totaalbedrag Vlaams trekkingsrecht 2020-2025 per gemeente en de VGC
- Bijlage 2: het advies van de Inspectie van Financiën van 05 juni 2018
- Bijlage 3: het begrotingsakkoord van 15 juni 2018